

Передплата

на «РУСЛАНА» вписати:
в Австрії:

на пів рік . . . 20 кор.
на рік . . . 40 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

в швейцарії . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Подвійне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових ісаїзмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дамбровського (Хорунщина). Експедиція місцева в Агонці Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє — Рекламації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня значайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Жіночі студії — а практичні цілі.

Оноді явила ся в управителя міністерства просвіти бар. Бінерта і у президента міністрів депутация, зложена з пані Странскої і пані Богдан з Моравії в справі жіночих гімназій. Депутация просила, щоби правительство оснувало гімназію для дівчат в Моравії, або дало субвенції приватній гімназії, яка мала би оснувати ся, або допустило до спільної науки в одній з існуючих державних гімназій, або вкінці дозволило дівчатам яко госпітанткам користати з гімназіальної науки.

Бар. Бінерт був дуже здержаний супротив сих домагань. З его відповіді виходило, що він не має довіря до студій дівчат, та що держава не має средств задля дівочих студій, бо дотеперішні досьвіди на сїм поли були мало заохочуючі. Докторки філософії не мають відповідного становиска, бо ліцеї не дають достаточної, тривалої запоруки, а з лікарюк одна якась тільки практикує, хотїй не відомо, з яким успіхом. А що до учащаня дівчат до мужеских гімназій — се не вважає відповідним. Прихильнійше настроєним для депутации був президент міністрів бар. Гавч, який заявив ся за як найширшим образованием женци и признав, що держава мусить се уважати яко принципіальне питанє і занятись ним. Наразі обіцяв президент міністрів умож-

ливити дівчатам госпітацию по мужеских гімназіях.

Отже цікаво буде в сїм труднім питаню почути голоси людей, які практично займають ся справою жіночих студій. Передовсім пані Странска відповіла бар. Бінертові в обороні своєї просьби, що держава є обовязаною оснувати для дівчат гімназію, коли дозволила їм на університетські студії, а в крайній мірі подати які небудь услїва приготавляючого образования до університету. Що до мало заохочуюючих досьвідів жіночих студій навела пані Мавтнер, директорка приватної гімназії у Відні, — в розмові з редактором одного з віденських дневників — сей факт, що в єї науковім заведеню на 50 учениць першої класи є 26 відзначаючих.

Знамениті успіхи гімназії здобули єї право публичности, а надто міністеріальний дозвіл, щоби матуру сего року складати в самім заведеню. Що до становиска докторок філософії радить п. М. припустити їх до научаня в низших гімназіях для хлопців, а впрочім гімназіальне образование має і для замужної женци, яка може помагати синам в науці, велике значіне.

Про лікарюк висказав ся радник двору, проф. Шавтра, заступник президента для жіночого образования, досить скептично. Успіхи жіночих студій не стоять в жаднім відношеню з трудами, які все вкладає ся. Гімназіальні студії вважає др. Шавтра хосенними, але фа-

хові, особливо в области медицини, не надають ся для женци. У Відні тільки дві дами виконують практику, а одна з них є лікаркою каси хорих. Також хибним стає твердженє, немов то лікарки до хоріб жінок і дїтїй є більше пошуквані. Найбільше лікарюк находить своє званє в подружю. До целїбату не можна їх силувати, а медицина потребує безнастанного, дальшого образования; тимчасом в подружю для женци се прямо неможливо.

З того видко, що хотїй в засаді прихильники жіночого образования противні становиску начальника міністерії просвіти, то в практичнім згляді, серед існуючих у нас соціальних і культуральних обставин, таки з ним в дечім згідні.

Конгруальний закон в субкомітеті.

З Відня пишуть нам:

Субкомітет вибраний бюджетовою комісеєю для конгруального закона відбудув засіданя д. 14, 21 і 22 марця і перевір розизраву над рештою закона, почавши від §. 7.

Помічний референт Штайнвендер вніс, щоби замість §§. 4, 5 і 6 закона з 19. вересня 1898 (Вістн. зак. держ. ч. 176) вставлено такий §:

«Яко приходи належить всі з дочитного посадою звязані доходи вчисля-

В. Масляк.

„ЧОРНИ“

Повість Володислава Ст. Реймонта;
Варшава 1904.

(Дальше).

Крашевский мав може найбільше нагоди придивити ся житю і побутови хлібороба а приймав ся за такі питання дуже несміло. Лишив по собі лиш кілька таких повістей, в яких силкував ся виявити знанє мужицкого житя і мужицкого серця та його світогляду. З доби так зов. польского псевдо-демократизму визначує ся повість Валерия Лозінського п. з. «Чорний Матвій». Автор єї помер відтак в дуже молодім віці всеж сей одинокий твір свідчить, що Лозінський умів оціпити і артистично представити до того здібне серед даних обставин хоч просте але благородне мужицке серце.

А поки що обмінювали ся і політичні обставини і суспільні взаємини на-

терені давної Польщи і не уставав також вплив літератур чужосторонних.

Як з одного боку знемогала і слабла на силах шляхетчина у всіх своїх верствах і перемінював ся устрій народного житя під натиском суспільних еволюцій, бо промислове жите поглочало спадкоємців давних великопанських маєтків, із за чого они набирали ся ідей більше демократичних, так знов великий зріст табору духової інтелігенції, якому з шляхетчиною нічого спільного не було, тим самим вирипали змаганя в напрямі освідомлюваня і культурованя мас, бо сказано, в здоровім пни хліборобского населеня є багато сил для таких парістків, що силою свого росту можуть заступити убуваючу і зникаючу верству шляхетчини.

Заглянути в жите-бутє люду, придивити ся єго вдачі було вже лиш питанєм часу, а перші почини розвязки сего питаня починають а радше входять на властиву дорогу в сучасній польській літературі.

Еліза Оржешкова аналізує душу мужика в єго буденнім ествованю і пише повісти «Хам» «Низини»; Север Мацейовский видає свої оповіданя «Доля» «O świętą ziemię» рівночасно розходять ся по Галичині повелї Генрика Сенькевича а між ними реальні і пориваючі образки і оповіданя з житя польского люду, які писані були вже під впливом сильного змодернізованя і відповіли вповні своїй задачі. На тих творах Сенькевича знати вплив повісти французкої років 80-тих. Золя, як сподвижник натулізму і Бурже зі своєю психологічною аналізою займають безперечно в тих впливах на сего визначного повістеписателя перворядне місце. Треба признати авторови польскої трильоїї, що зумів єї впливи визискати по майстерски з додатком пята своїх індивідуальних пряминовань і поглядів. Єго повелї в загалі а такі образки з житя простолюдина як «Яміол» «Янко музикант» «За хлебом» «Шкіце венглем» «Бартек звицэнца» виявляють ся тим процвітотом, який від-

ти, чи вони походять з загосподарованих у власнім заряді чи винайманих ґрунтів, з винайманих будинків, з капіталів, з користування правами і промислових заводів, з рат і дотацій грошових, з гроший узятих з натураліїв, з надвишок цілого церковного майна, з належитостий за треби, з фондаций богослужбних або інших богослужбних чинностей, з процесий і інших яких небудь доходів. Доходи з уділювання науки релігії і душпастирства в закладах сюди не вчисляють ся. Відповідно тому тратить правосильність окрема постанова що до податкової вияви сьвящеників уміщена в §. 202, уступі 5 закона з 25 жовтня 1896 (Вістн. зак. держ. ч. 220).

Над гою поправкою д-ра Штайнвендера вивязала ся широка розправа, що виповнила ціле засіданє 14. марця. Всі бесідники, а так само представники правительства (міністер Бінерт, секц. шеф Гуссарек) і референт др. Фукс виказували передовсім несталисть тих доходів, так що дотеперішні постанови що до податкової вияви є зовсім достаточні. Колиж навіть тут і там остає парохом яка надвишка, то тим лише способом уможливає ся єму удержувати сотрудника, инакше треба би значно підвишити означену в правительственній предлозі конґруу.

Внесенє д-ра Штайнвендера одногосно відкинено, почім він застеріг собі, поновити єго в бюджетовій комісії.

Відтак ухвалив субкомітет § 7-ий після правительственної предлоги.

Др. Штайнвендер поставив опісля внесенє, щоби § 9 закона з 19. жовт. 1898, котрий теперішня правит. предлога полишала без зміни, звучав, як слідує:

»Наколи покаже ся, що який дохід промовчано, то має бути наложена грошева кара 3—9-кратної висоти в користь реліг. фонду«. (Ся постанова взята з закона о особисто-доход. податку). Внесенє се прийняв субкомітет.

Дальші §§ 10, 12, 13, 13а і 13б прийнято без зміни з правит. предлоги.

сьвіжив літературні течії а в форму самого оповіданя вносив завдатки справдішного артизму.

Живі характери і живі люди, природні ситуації — отсе головні причини, задля яких розбудило ся зацікавленє і заінтересованє тим, що автор ставить читачови перед очі. Перелім був зроблений. Реалізм випирає давне сентименталістично-романтичне ідеалізованє а хоч Сенькевич перейшов відтак на поле історичного роману, на яким не силкує ся єму ніхто дорівнати, став він через новельї з людогого житя апостолом для тих, що підхопивши єго думку, стали від тепер шукати матеріялу до польської повісти серед верств сільского і робучого людю.

Спадкомцями єго ідеї виявляють ся передовсім письменники, виховані серед тяжших політичних обставин, чим ті, які дає Полякам галицка автономія.

(Дальше буде).

Яко арт. II. прийнято уміщений в правительственній предлозі § 16а що до задавненя по трех роках.

Довгу і вельми трудну розправу перевів субкомітет над арт. III. правит. предлоги. Трудність лежала іменно в тім, що вже в комісії бюджетовій піднесено соціялістами, Всенімцями і німецькими людовцями проти міністерства скарбу, що оно обтяжає бюджет видатками на підвишенє конґруу, до котрої на їх погляд повинні би причинити ся громади, а не має гроший на поправу материяльного биту деяких категорій державних урядників і державних слуг. Сі противники конґруального закона грозили отже зваленєм єго в комісії і в палаті. Субкомітет був отже приневолений глядіти можливого виходу, щоби уможливити ухваленє закона конґруального і усмирити єго противників. Противники конґруального закона зробили зависимим єго ухваленє а іменно признанє пятилітїй і десятилітїй, від того, наколи буде переведена правительством реформа податку від релігійного фонду після внесеня д-ра Урбана.

По переведеній широкій розправі ухвалив отже субкомітет арт. III. в слідуєчій стилізації (замість уступів 1, 2 і 4 правит. предлоги):

»Підвишенє конґруу відповідно схемі I. сего закона для сотрудників і експозитів, відтак підвишенє емеритур відповідно схемі II. сего закона, наостанку підвишенє конґруу провізорам опорожнених приходів відповідно §-ови 10. сего закона послідує з 1-им січня 1907.

»Підвишенє конґруу відповідно схемі I. сего закона для самостійних душпастирів має послідувати з 1-им січня 1908 в половині, а з 1-им січня 1909 в цілости.«

Замість уступу 3-го, арт. III. правит. предлоги ухвалив субкомітет відповідно домаганю д-ра Урбана таку стилізацію:

»Постанови § 2с про підвишенє конґруу після літ служби (значить пяти і десятилітїя) входять лише тоді в жите, коли установлені тепер законом з 7. мая 1874 (Вістн. зак. держ. ч. 51) доплати до релігійного фонду будуть таким способом управильнені, що звязані з духовним урядом дійсні приходи будуть установлені яко основа оподаткованя тих доплат.«

5-ий уступ арт. III. прийняв субкомітет без зміни, а так само арт. IV. В арт. V. вставлено ще § 9 і так ухвалено цілий закон.

Слідуєчє засіданє субкомітету буде присьвяченє резолюціям, котрі відносять ся до сего закона (іменно що до вдів і сиріт по сьвящениках і т. и.) а також законони про конґруу греко-оріент. сьвящеників і евангелицких душпастирів. Се засіданє відбуде ся в слідуєчій тижні. Чи можна буде все те перед великоднем перевести в бюджетовій комісії, годі ще на певно сказати.

3 державної ради.

На початку засіданя звернув ся ґр. Штернберг з запитом в особистій справі

до президента палати, а відтак відчитано «впливи», між якими находить ся інтерпеляция пос. Романчука в справі розпорядженя президії висшого суду краєвого у Львові про уживанє рускої мови.

Палата приступає до дальшої дискусії над виборчою реформою. Генеральний бесідник contra ґр. Штірк запевнює на вступі, що єго сторонництво є щиро народне, німецьке. Вказує на велике зворушенє, яке свого часу викликали язикові розпорядженя ґр. Баденього, справа словенської гімназії в Цилеї, заложенє польских паралельюк на Шлезку і дивує ся супротив сего, що Німці приймають з резигнацією правительственну виборчу реформу, яка є найтяжшим ударом, зверненим против Німців в Австрії і піддає їх під тревале ярмо славянсько-радикальної більшости. Коли правительству в сій справі закинено неконсеквенцію, то тим більше сей закид дотичить Німців, які дають ся затуманити демократичним кличам. Бесідник остереігає, щоби не сказано колись, що поступ забив Німців. Виводить дальше, що тільки тактичні згляди могли правительство наклонити до зміни пересьвідчень. З сего виходить, що не можна мати політичного довіря до правительства, яке замість рядити дальше при помочи уміркованих сторонництв, тепер нараз бажає радити з радикальними сторонництвами против уміркованих. Бесідник підносить, що в будучім парламєнті національна крамола буде єще сильнійша. Вказує на те, що вже тепер зголошують внесенє в автономістичнім дусі за зміною конституції і відокремішенєм Галичини, против яких бесідник мусить запротестувати зі згляду на єдність держави. Бесідник кінчить запитом до міністра внутрішних справ, як представляє собі вплив виборчої реформи на великодержавне становиско, на справу альянсів і тривкість заграничної політики в будучій палаті, де буде національно-радикальна більшість.

Надто ухвалено внесенє пос. Абрагамовича, щоби закон про охорону свободи виборів переказати не окремій, але також комісії для виборчої реформи.

По фактичних спростованях прийняла палата внесенє пос. Ебенгоха, щоби правительственний проєкт про виборчу реформу вислати до окремої виборчої комісії, зложеної з 49 членів. Відтак прийняла палата чековий закон і предложила до наряд над підвишенєм емеритур державних урядників цивільних і учителів.

Слідуєчє засіданє; ві второк на першій точці дневного порядку вибір комісії для виборчої реформи.

НОВИНКИ.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Теофіля; римо-кат.: Благовіщенє. — В понеділок: руско-кат.: Никифора; римо-кат.: Теодозия, Емануїла.

— Репертоар „Руского народного Театру“ у Львові. (Саля „Jad Charuzim“ — ул. Бернштайна).

Нині в суботу дня 24. марця «Наталка Полтавка» оперета в 3 діях, Івана Котляревского.

В неділю дня 25. марця «Мартин Боруля» комедія в 5 діях, Карпенка-Карого.

Початок представлень о 7. год. вечер.

Абонамент: першорядний на 6 вистав 15 К, другорядний на 6 вистав 10 К.

— Віча і збори. В Вульці коло Вережан: дня 25. с. м. віче в справі виборчої реформи; — у Львові: дня 25. с. м. заг. збори «Сокола» о 3. год.; — в Стрию: дня 25. с. м. заг. збори «Сокола» о 2. год. — в Тернополі: дня 25. с. м. заг. збори «Сокола» о 3. год., і заг. збори «Рускої Бурси» о 4. год., а дня 1. цвітня заг. збори філії Р. Тов. педаг. о 12. год.

— 3 Золочева. В неділю, дня 1. цвітня с. р. о год. 2. по полудні в сали тов. «Руска Бесіда» відбудуться другі загальні збори філії Руского Товариства педагогічного в Золочеві з отсим порядком денним: 1) Відчитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2) Звіт уступаючого виділу. 3) Вибір нового виділу. 4) Внесення членів та інтерпеляції. За Виділ: Михайло Галушинський голова. Сидір Буцацький секретар.

— 3 Коломиї. В понеділок 2. цвітня о годині 11. в сали «Народного Дому» (П. поверх) відбудуться загальні збори коломиїської філії «Просвіти». По звіті уступаючого виділу, виборі нового на рік 1906/7 і внесеннях членів виголошені будуть виклади з господарства, промислу і торгівлі. О годині 2. в тій самій сали відбудуться вечериці в пам'ять 45. роковин смерті Тараса Шевченка, на котрі зложаться промова в.п. Л. Гватішака, декламації і співи членів товариства «Просвіти». Сим запрошався дотеперішних членів як також тих, що бажали би вступити в члени товариства «Просвіти» до як найчисленнішої участі. Вечером роздасться жеребом межі тих членів, що зложили вкладку за 1905 і 1906 роки 300 щеп овочевих. — Виділ.

— Про антиалкоголічний рух виголосить о Д. Танячківич відчит в духовній семінарії у Львові днь 5. цвітня е 4 1/2 год. Пожадана також участь св'ященників.

— Вісті з закордонної України. Кожний прояв народного життя на Україні викликає у галицького Українця щиро радість. Не можна дивувати ся, що тим більший ефект мусить мати друковане українське слово на закордонного Українця. В «Гром. Думці» описує д. Гр. Самітний вражінє, яке він відніє з побуту в одеській «Просвіті», приїхавши там з села на Тарасовий обхід. Д. Самітний описує, яке могутнє вражінє мати на него афіші в українській мові на улицах Одеси, потім заходить до мешканця «Просвіти» і каже: «Містять ся воно в кількох кімнатах; одна кімната чималенька, призначена для загальних зборів товариства та вечорів, решта кімнат зайнято: під читальню, канцелярію, під виділ та квартиру доглядача за помешканням. Загальнє вражіння я виніс від сієї, здасть ся, першо офіційальної української інституції в межах Росії, дуже приємнє. Сала зборів товариства була вбрана рушниками та портретами українських діячів, на стіні висіла також карта України... На мій запит до провідниці — дочка одного з «просвітян», чи часто збирають ся члени товариства, довідав ся, що у них заведено «середі» та «суботи»: у середі відбувають ся академічні збірки, на яких читають ся різні наукові речі, а в суботи споряджують ся літературно-музичні вечори (вечериці) з співаними й танцями; для сієї ціли в салі стоїть ляміно. Бувати на вечорах вільно всякому за рекомендацією члена товариства. На мій запит, які саме люде бувають на вечорах, довідав ся, що бувають люде різного стану, починаючи з інтелігентів й до кучерів та покоївок. Товариство налічує тепер уже членів звиш трьох сотень. Читальня зробила на мене також приємнє вражіння. Тут я застав на столі ось які часописи: «Діло», «Промінь», «Громадську Думку», «Земля і Воля», «Рідний Край», «Світ», «Економіст», «Руска Рада», «Гайдамаки», «Буковина», «Вісти», «Руслан», «Громадський Голос», «Руська Хата», «Шершень», «Кієвская Старина», «Украинische Rundschau», «Крај», «Slowo», один чи

два часописи на литовській мові. — В друге кажу, що надвірна обстановка одеського товариства «Просвіта» зробила на мене дуже приємнє вражіння і я, виходючи з нього, не міг не побажати в своєму серцю, щоб наша Україна хутчіш покрила ся густо такими товариствами, котріб будили в нашому народі національну свідомість та витворяли власну інтелігенцію. А таку імено службу, як казав мені один з «просвітян», одеське «товариство й має на меті сповняти».

— В справі «Народної Гостинниці» пишуть: Ледви підведено будову дому «Народної Гостинниці», а вже промислові фахові люди різних народностей старають ся о винам готелю, реставрації і каварні. Одних тільки руских оферентів не бачимо. Оферують прим. т. зв. цалькельнери, котрі хоть не старі ше люди, а вже є властителями каменець у Львові, оферують властители готелів і реставрацій, все люди достатні, що доробили ся майна на промислі шпикарскім, готелевім та инцих з тим споріднених: між ними нема ані одного Русина. З того видно, що промисл сей є для нашого народа чужим, хоч він при щирій праці такий рентовний. — Правда, що перед дваццятьма роками і торгівля була для нас чужа, а товариство асекураційнє або кредитовє було для нас щось такого, о чім годі було погадати, бо того, хто про се почав дещо говорити, уважано фантастом. Нині ми переувідомили ся, що і се зміємо повести і то з добрим вислідом. Кільканайцятьлітнє вєтвання нашого купецкого товариства, кредитових товариств та товариств асекураційних приспорило нам вже поважнє число фахово підготовлених людей, котрі як не у нас, то деінде знайти можуть заробіток та добрий шматок хліба. І се був оден з найважніших мотивів при засновуваню наших товариств, щоби нарід наш тут дома знайшов спроможність до життя. — Промисл удержуваня господ, реставрацій, каварень аренди всяких оплат шпикарских і инцих є для нас зовсім незнаною річю, так, як перед дваццятьма роками було купецтво. Инші, тут живучі народи збивають посредством сих промислових галузий маєтки, а ми єго не тикаємо. А пора вже і о тім погадати, «бо время лото вєсть». Та на витворенє сего стану нашої суспільности не треба найменших жертв, бо за се діло взяло ся товариство «Народна Гостинниця», треба лише щиро віднести ся до него с. є громадно висувати ся в єго члени та лькувати свої ошадности на книжочки пятипроцентові, щоби дати єму спроможність докінчати будівлі готелевої та урядити готель, реставрацію і каварню. Тут відбуватись ме наука, на котру заряд приймати буде молодих хлопців яко перших піонірів на поли сего промислу. А як тепер ученики «Народної Торговлі» розсинались по нашім краю, закладаючи свої власні торговлі, або ірацюючи у инцих купців, так колись і ученики «Народної Гостинниці» будуть по нашій землиці розходити ся, засновуючи свої господи на свій а тим самим і на наш позиток і на вигоду нашої суспільности. І се є головним заведенєм нашого стоваришеня.

— Руска преса на Буковині. На Буковині, де мешкає 297.798 руского народу, виходять отєі 6 рускі часописі, що здебільша розходять ся таки в межах сеї провінції. Із політичних часописей виходить «Буковина» три рази в тиждень, а мужицка часопись «Руска Рада» раз на тиждень. Від 1. марця став виходити тижневник «Земля і Воля», орган соц. дем. партії для сільского робучого люду. Всє сі часописі виходять в Чернівцях, як і «Хлібороб», двотижневий орган Ради культури краю для вєводства Буковини, що посв'ячений виключно справам господарства, та місячник «Вістник, орган Селяньскої каси, союзу руских хліборобских спілок на Буковині». У Вашківцях н. Ч. виходить двотижневий суспільно-науковий орган руского учительства «Промінь», а в Стрілецькім Куті щомісячнє ілюстрованє письмо для господарства, доміства і забави «Добрі Раді». Крім сего виходить ще в Станівцях гор. двічі в місяць москвофільська «Народная Рада», мовою доволі

зближеною до народної, а в Чернівцях же появляє ся в дивачнім жаргоні «Православная Буковина». Частість появи сеї часописі залежить мабуть від напливу «пособій», бо деколи, передовсім, як треба робити кириню, являє ся она з часта, а відтак не виходить цілими місяцями.

— Грізне землетрясенє. Перед тижнем навєстило япанський остров Формозу велике землетрясенє, про яке доходить тепер близші вєсти. Землетрясенє замічено на всїх обсерваториях для землетрясєнь на цілій земній кулі. Як доносять англійські часописи, упало жертвою тої катастрофи кілька тисяч людей, а матеріальна шкода спричинена землетрясенєм вивосить дев'ятьдесять мільонів єн, т. є. двіста дваццять мільонів корон. Землетрясеня повтаряли ся від вчасного рана в суботу аж до пізної ночі і всє міста і села на цілім острові лежать в розвалинах. В процвітаючих містах Датїю, Райшіко, Шінко і Кагі погибло більше як два тисячі людей, а в Датїю похоронено доси шістьсот трупів. На всїх залізницях на острові повиривані шини і цілий залізничий рух від суботи здержаний. — Формоза, остров у сїдній Азії, належить від хінсько-япанської війни в р. 1895 до Япанії. Остров той так великий як половина Галичини і числить три мільони населєня, переважно Хінців і Малайців. Визначає ся великими богатствами природи, переважно мінералами, котрі доперва Япанці почали використовувати, побудувавши в тій цілі дороги і залізниці. Тепло-вогне підсонє острова є нездоровє, особливо для Європейців.

— Нужда російских студентів в парискій дїльниці Quartier Latin. Поміж 1500 російскими студентами, котрі перебувають тепер часово в парискій Quartier Latin, панує від довшого часу страшна нужда, що є наслідком заворушенє в російскім царстві. Лиш деякі із студентів одержують від своїх, коли ті не стратили майна, місячні підмоги від 40 до 56 франків, решта мусить жити трома франками, котрі їм дає тижнево «товариство російских студентів і студенток». Товариство спровадило в послїдних тижнях багато студентів з Росії до Парижа, а тепер не може їх удержати, бо фонди єго дуже скупі. В жовтні могло товариство розділити на запомоги 4500 франків, а з добровільних датків зібрано у Франції 11.480 франків. Нужда посуває ся до тої степені, що студенти мрут із голоду, бодай в послїдних днях сконстатовано у двох припадках, що смерть наступила з голоду.

— Вибори до російской держ. думи. Російські часописи доносять зі всїх сторін Росії про вислід правиборів, переводжених в нинішню пору. Показує ся, що участь виборців в голосованю є незвичайно мала. Так приміром в 18 сїл харківского уїзду (повіта) з 4.223 селян, які мали право голосувати, явило ся всєго 123. Духовєньство майже в комплеті стає всюда при правиборах і тому в деяких повітах виходять виборцями самі св'ященники, або в переважній більшости.

— О 20 000 К винагороди. В слїдуючім тижни відбуде ся перед кр. судом для цивільних справ у Львові розправа о незаплаченє 20.000 К винагороди за послугу. Справа була ось яка: П. Вурм, Львовянин, властитель свїтової капелі в Англії і кількох каменець у Львові, приїхав недавно до Львова з донькою, али єї видати за муж. Стало ся то саме в тім часі, коли в Англії увязнено фальшивника грошей Шаніру. З того приводу по явила ся у львівских часописях замітка, що п. Вурм є спілником Шаніри. Розлючений богач покликав до себе агєнта Лібліха і обіцяв єму дати 20.000 К, если викриє того, хто пустих ту чутку. За кілька днів п. Лібліх відкрив автора, але п. Вурм відказав винагороди. В наслідок того п. Лібліх зажадав судово виплати. Вислід розправи буде цікавий.

— Переписка Адміністрації. ВПр. о. М. Мик. в Гр «Р. Хата» перестала виходити. Крім 1. ч. не вийшло більше; редактор «Р. Х.» виїхав за границю. — Вп. передилатників, що при-

слали передплату і жадають відповіді в переписці, поки заплачена передплата, повідомляємо, що на поштових опоясках числа з 31. н. ст. марця найдуть точно зазначений час, доки сягає заплачена передплата.

Наука, штука, література

— **Нива**, часопис посвячена справам церковним і суспільним, містить в 6 ч. з дня 15. с. м. отсі статі: Отверте слово. — Д. В. Дрепер і его Історія Боротьби Віри з Наукою, о. Ф. Щенкович. — Росія і вселенська Церков. В. Соловев, В. Герасимович — Християнська жіноча милосерна добродійність, о. Д. Танячквич. — О переходах з обряда гр.-к. на обряд лат. — З релігійного житя. — Перегляд часописий. — Бібліографія. Вячина.

— **Зеркало**, гумористично-сатиричний півмісячник, містить у посліднім числі з 15. марця вязанку дотевних віршів і прози, на теми підхоплені з хвилі. Дістало ся там Мадырам, Вшехподлякам і т. п. Театральний репертуар обнимає також дібрані „штуки“. Ілюстрації вибрані дуже влучно і виконані з розмахом бездоганно.

Телеграми

з дня 24. марця 1906.

Відень. N. W. Tagblatt доносить, що правительство має до 455 мандатів додати ще 23 і розділити їх в той спосіб: 10 для польского кола, 10 для Німців, 2 для чеських аграрників і 1 мандат для Італійців.

Париж. В послідніх часах подало ся на емеритурі окол 15.000 свьячеників, а між ними 14.248 католицьких.

В департаменті Секвани застрайкувало поверх 10.000 огородничих помічників і жадають підвищення плати.

Берно швайцарске. Рада стану ухвалила 10½ міль. франків на побільшене засобів амуїції і 670.000 фр. на уоруженя гірських полків.

Петербург. В державній раді заявило ся на 60 членів лише 5 за знесенем карі смерти. З огляду, що за знесенем карі смерти в Вітте, тому він предложит цареві до рішеня два внесеня: більшости і меншости.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. марця 1906.

Нова сензацийна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлене В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлене. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.

В Тернополи

на середопіснім ярмарку продасть ся з причини виарендованя маєтків отей рільничі знаряди майже нові, а се: дві живварки-вязалки Дерінга, дві живварки без вязалок Дерінга, одна косарка до трави Walter of Wood, три сіварки рядові Колюмбія, три сіварки широкометні Клейтона, одну сіварку до штучних навозів Вестфалія, одну сіварку до штучних навозів Клейтона, три культіватори Гаріс Культіватор, одна машина до садження картофель Вахтля, одна машина до обгортаня картофель Лемана, вісім велізних плугів до глубокої орки Клейтона, вісімнадцять велізних плугів Сака комплектних, дві велізі лукові борони, один вал, одна центрифуга Вахтля, один триєр Клейтона, один торганець до чищення збіжа, один млинок до меленя штучних навозів Вахтля, один елеватор до молотільні. Близша відомість у механіка Роговского, Тернопіль, улця Миклинецька. (3—4)

Кашель!

Хто на него терпить, най уживає випробованих усмиряючих і смачних

Kaiser's Brust-Caramellen

1740 нотар. потверджених свідощтв стверджує ревний успіх при кашлю, хрипці, катарі і флегмі.

Пачка 20 і 40 сотиків. Правдиві лише з маркою охоронною «Три сосни». Склади: у Львові: С. Гай, аптека; Зигм. Рухер, аптека; Петро Миколай і Ска, дрогуєрия; Якоб Байзер, аптека; О. ф. Вінклер і Син; Кароль Палевский, аптека; Ів. Шнелес; М. Лазовский аптека; Адольф Ашкенази, аптека під зол слоном; І. Шнеє-Норатинський, аптека; Антон Ербар; Едмунд Курнер, дрогуєрия; Лев Каліер, аптека в Бродах; Иоахим Фрідман, апт. в Миколаєві; Зигм. Ротенберг, аптека в Олеску; Герм. Енгельдер в Перемишлянах; Мартян Собель в Стрию; Д. Ройтер, апт. в Зброві; Моріц Бібрінг, апт. в Станиславові; Стап. Бурса, в Коєві; Юліан Новицкий, апт. в Печеніжній; Е. Стенцель, апт. в Коломиї; Адольф Дуретер, апт. в Бережанах; Зигм. Лі дее, аптека в Вишнівчику; Володислав Наглік, окр. апт. в Бережанах; Б. Вальк, дрогуєрия в Станиславові; І. Б. Лінк, дрог. в Ярославі; Е. Геллер в Надвірній; С. В. Лангінгер в Самборі; Др. Юл. Франкоє, апт. в Тернополи; Вільг. Лядесберг, апт. в Бродах; Здислав Завалкевич в Камінці; Г. М. Фішер апт. в Станиславові; Аптека під Білим Орлом В. Філіпка в Н. Санчи; Лавр. Цімерман маг. фарм. в Підволочиснах; Івн. Гешелес, апт. в Городи; Ст. Фалішевский, апт. в Балигороді; Ол. Хоминського, апт. в Бориславі.

Щадіть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

платить 4% від вищого, приймає і виплачує вкладів кождого дня, крім неділі і свята; Уділяє позики на 6% на гіпотєку або за порукою, дає більші позики парцелянтам на купно землі, ссудату гіпотєчних позичок розкладає 15 літ, при 30 ратах щорічних вносить рата на капітал процент разом 5 корон від 100 корон

На покритє дахів бляхою або черепом оддав „Дністер“ позички на 5%

Позики можуть дістаті тільки члени; яко член може приступити тільки член Товариства „беззвичень „Дністер“

Дивиденда від уділів членських вносить 6%

Вкладки можуть владати також не члени.

Вкладки вносять 19 12 1906: 2,072,928 К.

Моанчки уділені: 2,041,615 К.

Удла члени: 162,127 К.

Фонд резервоні: 30,288 К.

Ціни папери: 257,963 К.

З зисних зисів уділив „Дністер“ на перш. бурсі і виш. середній пла вже над 40,000 корон

Щадіть і купуйте землю!

Соріт і паперці можна набувати в „Сокільскім Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Всі календарі і часописи можна набувати в „Сокільскім Базарі“.

ДО КАНАДИ

як до всіх других заморских земель

переправляє найдешевше

повсюди знакома фірма:

B. CARLSBERG

Hamburg, Ferd nardstrasse 15.

Поки хто шифарту купить, нехай порівнає мої ціни з цінами агентів корабельних

Свій до свого!

Др. ВЕЛИЧКО ГРИГОРИЙ

Заведене насінно-огородниче.

Росада ярин, цвєтів, труснавок ітп. Ерфуртскі насіння ярин, господарскі, цвєтів і т. д.

Цибульки цвєтів, рожі, корчі овочеві, дерева і т. д.

Львів, ул. Кампана ч. 9.

Просить ся о скорі замовленя, щоби можна скорше приготувити висилку.

ПОДОРОЖ ДО АМЕРИКИ.

Ціни їзди

ГАМБУРГ-НОВИЙ ЙОРК

Поспінними пароходами 7—9 днів корон 190

Почтовими пароходами 10—11 днів „ 190

Антверпія-Канада „ 154

Гамбург-Буенос Айрес „ 142

Всяких інформацій що до їзди до Америки, Африки, Азії і прогулькових поїздок по Середземнім мори уділяє

Лінія: ГАМБУРГ-АМЕРИКА.

Генеральний репрезентант для Галичини:

(5—5)

І. ЕТТІНГЕР, у Львові, ул. Городецька 95.